PROJEKTY MENS SANA, z.ú. V ROCE 2025

Projekty realizujeme za finanční podpory generálních donorů Ministerstva práce a sociálních věcí ČR, Ministerstva zdravotnictví ČR, Moravskoslezského kraje, statutárního města Ostravy, Úřadu práce a prostřednictvím EU - ESF - operačního programu zaměstnanost, a operačního programu Národního plánu obnovy a také za podpory nadačních fondů i jednotlivých dárců.

I. EVROPSKÉ DOTACE

1. ZVÝŠENÍ KVALITY SLUŽBY CHRÁNĚNÉHO BYDLENÍ MENS SANA PRO OSOBY S DUŠEVNÍM ONEMOCNĚNÍM

zadavatel a řešitel projektu: MENS SANA, z.ú.
program: Národní plán obnovy (NPO)
reg. č. projektu: CZ.31.6.0/0.0/0.0/24_138/0011385

Projekt Zvýšení kvality služby chráněného bydlení MENS SANA pro osoby s duševním onemocněním, registrační číslo CZ.31.6.0/0.0/0.0/24_138/0011385 je financován z Evropské unie. Cílem projektu je zvýšení materiálně technického standardu pro 10 lůžek chráněného bydlení, které provozuje organizace MENS SANA, z.ú. Výsledkem projektu bude pořízená nemovitost a zrekonstruované prostory v Martinově, č.p. 3158. Zrekonstruovaná budova bude sloužit k poskytování sociální služby chráněné bydlení pro 10 osob s duševním onemocněním. Díky rekonstrukci se zvýší energetická účinnost budovy a zkvalitní podmínky pro poskytování této sociální služby.

2. TRANZITNÍ MÍSTA V SOCIÁLNÍCH PODNICÍCH V MORAVSKOSLEZSKÉM KRAJI+

zadavatel a řešitel projektu: Moravskoslezský pakt zaměstnanosti, z.s.
program: Zaměstnanost plus
reg. č. projektu: CZ.03.01.01/00/22_032/0002330

MENS SANA je partnerem projektu od září 2023, projekt bude realizován do 31.8.2026. V rámci projektu je v MENS SANA zaměstnán odborný poradce v úvazku 0,5. Náplní práce poradce je sociální a pracovní poradenství pro CS sociálně znevýhodněných na trhu práce. Osoby CS si zvětšují kvalifikaci formou pracovní praxe v sociální podniku BOTUMY. Dalšími partnery projektu jsou sociální podniky Ergon Třinec a Melivita Diecézní charity ostravsko opavské. Projektem má projít za dobu jeho trvání 100 účastníků. Cílem je jejich následné umístění na OTP. CS je zajištěno individuální i skupinové vzdělávání a odborné poradenství.

II. SOCIÁLNÍ SLUŽBY

Od 1. 1. 2025 do 31. 12. 2025 byly námi poskytované sociální služby podpora samostatného bydlení a sociální rehabilitace a chráněné bydlení financovány prostřednictvím dotací ze státního rozpočtu České republiky, rozpočtu Moravskoslezského kraje a statutárního města Ostrava.

1. SOCIÁLNÍ REHABILITACE - OTEVŘENÝ DŮM

Projekt Otevřený dům je součástí námi poskytované sociální služby sociální rehabilitace. Tento projekt je příkladem dobré praxe, jelikož s malými obměnami funguje 29 let. Cílem projektu je podpora lidí se zkušeností s duševním onemocněním při zvládání běžného života. Snahou všech pracovníků projektu je ve spolupráci s uživatelem předcházení relapsům nemoci uživatele, dosažení stabilizace zdravotního stavu a omezení doby nevyhnutelných hospitalizací na minimum. Formou podpůrných hovorů vytváříme uživateli podporu v obtížných životních situacích. Uživatelé se zapojují do aktivizačních a vzdělávacích programů, ve kterých získávají manuální zručnost, pracují na zlepšení paměti a pozornosti, získávají počítačovou gramotnost, rozšiřují si své jazykové znalosti za podpory pracovníků, kteří dokážou přizpůsobovat výukové lekce, i práci v jednotlivých dílnách potřebám cílové skupiny. Pracovníci MENS SANA, z.ú. pracují individuálně s jednotlivými uživateli na získání pracovního místa. Uživatelé využívají ambulantní i terénní formu spolupráce.

Pravidelné aktivity:

- Práce v rehabilitačních dílnách, dle potřeb uživatele 1x až 5x týdně.
- Aktivizační programy (muzikoterapie, výuka obsluhy PC a práce s internetem), dle potřeb uživatele 1x až 2x týdně.
- Skupinové socioterapeutické aktivity 1x týdně (skupina POSED)
- Kognitivní rehabilitace, dle potřeb uživatele 1x až 2x týdně.
- Společná setkání s klienty SR -„Bazárky" s grilováním, 1x měsíčně.
- Zahradničení, 1x týdně.
- Akce, na kterých pomáhali naši uživatelé: prodejní výstavy, kreativní dílny určené dětem a veřejnosti 6xběhem roku.

Finanční podpora: Moravskoslezský kraj, statutární město Ostrava

2. PODPORA OSOB S DUŠEVNÍM ONEMOCNĚNÍM PŘI SAMOSTATNÉM BYDLENÍ

je název projektu a zároveň sociální služby. Tento projekt je pokračováním projektu Terénní tým, který realizujeme za podpory statutárního města Ostrava a Moravskoslezského kraje od roku 2004. Sociální službu podpora samostatného bydlení poskytujeme lidem s duševním onemocněním terénní formou přímo v domácnostech, a to jednak v nácvikových bytech MENS SANA, z.ú. a jednak ve vlastních bytech, nájmech, podnájmech, v krajních případech na ubytovnách a azylových domech. Cílem terénní sociální služby podpora samostatného bydlení je podpořit uživatele v samostatnosti, a

to tak, aby zvládli bydlet ve svých domácnostech, v prostředí, které si sami zvolili. Službu poskytujeme lidem s duševním onemocněním také v jejich vlastních domácnostech. Projekt nabízí lidem s duševním onemocněním podporu v dovednostech potřebných pro samostatné bydlení přímo v domácnostech a pomoc a podporu v běžných životních situacích. Nabízí podporu formou doprovodů, posílení mezilidských kontaktů, vazeb s rodinou, sousedských vztahů a pomoc při realizaci dalších osobních cílů uživatele. Záměrem projektu je udržení dobré psychické kondice uživatelů, aby nedocházelo k častým opakovaným dlouhodobým hospitalizacím v psychiatrických nemocnicích a lidé s duševním onemocněním mohli fungovat ve svých domácnostech i v přirozené komunitě. V nácvikových bytech bydlí uživatelé po dobu potřebnou pro získání dovedností k samostatnému bydlení bez závislosti na pomoci osob blízkých. V roce 2025 jsme měli pro tuto formu podpory k dispozici 10 nácvikových bytů, ve kterých jsme poskytovali terénní sociální službu cekem 10 uživatelům s vážným duševním onemocněním. Snahou našich pracovníků je vytvářet podporu při hledání vhodné alternativy následného bydlení. Nácvikové bydlení probíhalo v katastru Ostrava-Jih, kde má naše organizace ve správě od Úřadu městského obvodu Ostrava-Jih 10 bytů zvláštního určení (0+1 a 1+1) na ulici Horymírova v domě s pečovatelskou službou. Většina uživatelů obývajících byty zvláštního určení nebyla v průběhu roku 2024 hospitalizována v psychiatrické nemocnici.

Finanční podpora: Moravskoslezský kraj, statutární město Ostrava

3. CHRÁNĚNÉ BYDLENÍ PRO OSOBY S DUŠEVNÍM ONEMOCNĚNÍM

Chráněné bydlení je humánnější a mnohem efektivnější alternativou k dlouhodobým „sociálním" hospitalizacím v psychiatrických nemocnicích a ústavních zařízeních. Lidem s duševním onemocněním jsme nabízeli sdílené bydlení v obecních bytech 1+1, 2+1 a 3+1 v regionu Ostrava. Od září 2025 jsme začali s rekonstrukcí a výstavbou chráněného bydlení pro 10 osob s duševním onemocněním v domě s velkou zahradou na ul. Martinovská 3158/148. Tento dům, jsme zakoupili od statutárního města Ostrava, rekonstrukce probíhá za pomocí dotace z fondu EU.

Cílovou skupinou služby chráněného bydlení jsou lidé s duševním onemocněním především z okruhu psychóz a afektivních poruch, ve věku od 18 do 64 let, s trvalým pobytem v Ostravě a v blízkém okolí, kteří jsou v nepříznivé sociální situaci v oblasti bydlení. Nepříznivá sociální situace v oblasti bydlení znamená, že uživatel v důsledku nemoci nezvládá samostatně bydlet. V roce 2025 disponovala služba CHB 25 lůžky. Od 1. ledna 2025 byla všechna lůžka v bytech v běžné zástavbě města Ostravy, a to na ul. Dělnická, Senovážná, Havlíčkovo náměstí, Čs. exilu, Podmolova, Macharova a Jílová. Sociální služba CHB byla zahájena dne 1.9.2021 v souladu s registrací. Projekt je financován prostřednictvím státní dotace Moravskoslezského kraje a Statutárního města Ostravy. Supervizorem služby je Bc. Pavel Matula.

Finanční podpora: Moravskoslezský kraj, statutární město Ostrava

III. DOPLŇKOVÉ ČINNOSTI

MENS SANA, z.ú. je registrovaným poskytovatelem sociálních služeb a zároveň poskytovatelem doplňkových činností, které nejsou sociální službou dle zákona 108/2006 sb. o sociálních službách, ale jako takové sociální služby doplňují. V rámci doplňkových činností poskytujeme lidem se zdravotním postižením volnočasové aktivity (projekt Ostrov naděje) a kognitivní rehabilitaci (projekt Centrum trénování paměti). Dále v doplňkové činnosti realizujeme destigmatizační projekt Prolomení ticha v rámci, kterého realizujeme festival CRAZY FEST a projekty na podporu reformy psychiatrické péče v MSK s názvem Multidisciplinární tým MENS SANA, z.ú.
V roce 2025 jsme uzavřeli celkem 113 smluv na doplňkovou činnost.

1. MULTIDISCIPLINÁRNÍ TÝM MENSSANA, Z.Ú.

Tento projekt vznikl v návaznosti na reformu psychiatrické péče. Byl realizován od ledna do prosince 2022 s finanční podporou Krajského úřadu MSK prvním rokem. Do konce roku 2024 pak byl multidisciplinární tým součástí sociální služby sociální rehabilitace. Od roku 2025 došlo zásadní změně. Tým již nebyl součástí žádné ze sociálních služeb, ale stál mimo tyto služby, přičemž s nimi úzce spolupracoval. Pro své fungování si pracovníci multidisciplinárního týmu vypracovali vlastní metodiku a transparentní pravidla činnosti. Podpora a pomoc směřovala nejen k aktuálním uživatelům sociálních služeb organizace MENS SANA, z.ú., ale také k zaměstnancům společnosti BOTUMY s.r.o. a v neposlední řadě i k uživatelům zcela mimo organizaci MENS SANA, z.ú., kteří se na tým obrátili se žádostí o pomoc. Tým byl tvořen case managerem, psycholožkou, zdravotní sestrou a peer konzultantkou. Využil také služeb externích odborníků z řad psychiatrů. Spektrum pomoci uživatelům se odvíjelo od potřeb uživatelů a odborností, kterými jednotliví členové týmu disponovali. Jednalo se zejména o terapeutickou pomoc, duchovní doprovázení, síťová setkání, podporu v krizi, poradenství z oblasti diabetologie a zdravého stravování. Specifickou a neocenitelnou byla podpora ze strany peer konzultantky. Mimo pomoci uživatelům členové týmu konzultovali také s pracovníky služeb, aktivně se účastnili intervizí, porad apod. Multidisciplinární tým byl také týmem podpory pro všechny peer konzultanty organizace. Součástí práce týmu byla i účast na nejrůznějších setkáních souvisejících s multidisciplinaritou a pořádaných např. MSK, FNO atd. Podpora byla uživatelům poskytována v prostorách organizace i v jejich přirozeném prostředí. Spádovým regionem byla Ostrava a její blízké okolí.
Změnu postavení multidisciplinárního týmu v rámci organizace hodnotíme pozitivně a výsledky jeho činnosti považujeme za velmi úspěšné. Vyčlenění týmu ze sociálních služeb se ukázalo jako užitečné a funkční. Spektrum uživatelů, kterým byli pracovníci týmu schopni pomoci, se výrazně rozšířilo. Multidisciplinární tým si dokázal vytvořit novou vlastní identitu respektovanou kolegy i uživateli. Přestože utváření, vypracovávání a nastavování pravidel pro fungování nově sestaveného týmu si vyžádalo značný čas, byla konkrétní pomoc poskytnuta 40 uživatelům, což představuje více než 700 intervencí a 400 kontaktů. U části uživatelů jde přitom o podporu dlouhodobou, přesahující dobu 6 měsíců.

Finanční podpora: Moravskoslezský kraj, statutární město Ostrava

2. OSTROV NADĚJE

Projekt realizujeme s finanční podporou statutárního města Ostrava od roku 2003. Projekt je zaměřen na poskytování vzdělávacích, volnočasových, klubových, terapeutických aktivit a programů prevence duševního onemocnění. Hlavní cílovou skupinou jsou lidé se zkušeností s duševním onemocněním a lidé s kognitivním deficitem, kteří nepotřebují využívat sociální služby anebo kteří prošli sociálními službami a mají naplněny své cíle v individuálních plánech, ale nadále potřebují podporu a bezpečný prostor, ve kterém by mohli rozvíjet anebo alespoň uchovat své kognitivní i kreativní schopnosti. Tito lidé kvůli velmi nízkým invalidním důchodům a specifickým potřebám nemohou navštěvovat placené volnočasové aktivity určené široké veřejnosti. Projekt je také levnější variantou socioterapeutické dílny, splňuje účel smysluplného a aktivního trávení času. Vedlejší cílovou skupinou jsou lidé s jiným zdravotním znevýhodněním a také osoby blízké lidem se zkušeností s duševním onemocněním. Stěžejní součástí projektu jsou kreativní terapie, zejména muzikoterapie a arteterapie.

Skupinová muzikoterapie probíhala v MS pod vedením diplomované muzikoterapeutky. Celkem se do muzikoterapie zapojovalo 17 uživatelů. Proběhlo 30 setkání. Každé setkání mělo svůj tematický program, který na sebe tematicky navazoval a obsahoval dílčí muzikoterapeutické cíle konkrétních uživatelů. Jednotlivé programy byly přizpůsobeny na míru potřebám účastníků v souladu s jejich individuálními muzikoterapeutickými cíli. Arteterapie nabízela bezpečný a důvěrný prostor pro kreativní tvorbu, ve kterém jsou respektovány a rozvíjeny hodnoty jako otevřenost, svoboda a autenticita bez nároku na umělecké předpoklady. Ateliér byl otevřen pět dní v týdnu. Programem arteterapie prošlo v roce 2025 celkem 21 osob.

V rámci projektu se dále uskutečnilo 27 setkání svépomocné skupiny pro osoby se zkušeností s duševní nemocí a osoby blízké těchto lidí. Setkání, která vedli naši peer konzultanti, se pravidelně účastnilo průměrně 5 lidí z regionu Ostrava. V roce 2025 proběhly 3 výstavy děl lidí s DO (Galerie Mlejn, Knihovna Vietnamská, DK Poklad). Klubové a společenské aktivity projektu využívali také lidé s DO z jiných organizací KP Ostrava (Středisko pracovní rehabilitace Ostrava, Dům duševního zdraví, Klub Mlýnek, Spirála, DZR Slunovrat).

V roce 2025 se aktivně zapojilo do výukových programů v MENS SANA 11 uživatelů. Jednalo se o výuku angličtiny, práci s počítačem nebo hospodaření s penězi. Mimoto také běžel projekt Metodik kognitivní rehabilitace, nabízející interaktivní workshopy pro více než 70 účastníků z 8 spolupracujících organizací – členů ostravského komunitního plánování.

Naše kapela TŘESK uskutečnila v roce 2025 celkem 18 hudebních vystoupení, čímž výrazně podpořila destigmatizaci v MSK. V rámci projektu jsme spolupracovali se středními i vysokými školami ostravského regionu. Více než 20letou spolupráci máme navázanou se Střední školou prof. Zdeňka Matějčka v Ostravě-Porubě. S realizací aktivit projektu pomáhali dobrovolníci a zaměstnanci MENS SANA, kteří se účastnili akcí nad rámec své pracovní doby.

Pravidelné aktivity projektu:

Keramická, textilní, výtvarná dílna: pondělí – pátek 12 – 16 hodin

Výukové programy: (výuka angličtiny, PC, hospodaření s penězi, pomoc při studiu), 1x až 2x týdně

Ateliérová tvorba, arteterapie: pondělí-pátek 12 – 16 hodin

Muzikoterapie: 2x do měsíce: úterý 13 – 15 hodin, středa 15 – 17 hodin
Čtení ze šuplíku: 8 vystoupení

Finanční podpora: statutární město Ostrava

3. CENTRUM TRÉNOVÁNÍ PAMĚTI - KOGNITIVNÍ REHABILITACE

MENS SANA, z.ú. realizuje již téměř 15 let program komplexní kognitivní rehabilitace; původně pro cílovou skupinu osob s duševním onemocněním, později pro velký zájem rozšířen o další cílové skupiny. Tento zájem má neustále vzestupnou tendenci. Nabídka odborných aktivit tohoto druhu je stále nedostatečná, proto když v roce 2014 získala MENS SANA, z.ú. ve spolupráci s ÚMOb Ostrava-Poruba budovu, bylo možné po provedení základních stavebních úprav (vč. zajištění bezbariérovosti) otevřít v září 2015 nové Centrum trénování paměti orientované přímo na poskytování kognitivní rehabilitace, které od té doby funguje jako samostatná a svébytná sociální aktivita ve velké míře pro obyvatele Ostravy a de facto jako spádové pracoviště pro celý Moravskoslezský kraj.

Primární cílovou skupinou projektu jsou lidé se zdravotním znevýhodněním, zejména pak osoby s narušenými poznávacími funkcemi v důsledku traumatického poškození, po cévních mozkových příhodách nebo z důvodu chronického organického nebo duševního onemocnění. V praxi je nezbytné přistupovat specificky k jednotlivým cílovým podskupinám v závislosti na charakteru jejich postižení, resp. na druhu a závažnosti jejich kognitivního deficitu. Kognitivní rehabilitace je tak přizpůsobena uživatelům s neurologickým postižením, s demencí, s duševním onemocněním apod.

Za rok 2025 prošlo doposud (01-11/25) programem kognitivní rehabilitace v CTP 149 uživatelů ve věkovém rozmezí 24 až 79 let, z čehož bylo 74 osob s duševním onemocněním, 55 osob s neurologickým onemocněním, 11 osob s traumatickým postižením mozku a 9 osob s mentálním postižením. Každému jednotlivci byl tréninkový program přizpůsoben podle jeho individuálních zdravotních i psychických dispozic. Celkově pak bylo doposud realizováno přes 6,5 tis. kognitivně-rehabilitačních intervencí. Lze tedy konstatovat, že zapojení cílové skupiny je velmi intenzivní – lektoři byli s klienty, kteří nemohli nebo se obávali do CTP fyzicky docházet, v elektronickém kontaktu a zadávali jim úkoly, které pak společně vyhodnocovali.

I v roce 2025 jsme mimo obvyklých způsobů kognitivní rehabilitace pokračovali ve využívání moderních postupů a metod, především pak virtuální reality – technologie přinášející zcela nové možnosti v kognitivní rehabilitaci a zvyšující motivaci klientů k tréninku. Nově jsme se stali testovacím pracovištěm při inovacích softwaru pro kognitivní trénink prostřednictvím virtuální reality a v současné době fungujeme jako aplikační garant ve vývoji vzdálené administrace programu virtuální reality u klientů připojených z domova. Nově jsme vyvinuli a úspěšně implementovali vlastní variantu distančního přístupu ke kognitivní rehabilitaci přes internet z domácího prostředí klientů. CTP nabízí své aktivity i dalším spolupracujícím organizacím (resp. jejich uživatelům či členům) v rámci KP Ostrava, jako je např. Středisko pracovní rehabilitace Ostrava Poruba, ROSKA Ostrava, Onko-Amazonky, Společnost E a řada dalších příspěvkových organizací města Ostrava.. Nejen těmito cestami MENS SANA, z.ú. přispívá ke zkvalitnění života komunity v Moravskoslezském kraji.

Zapojili jsme se také mezinárodní spolupráce se studenty evropských vysokých škol sociálního směru v rámci projektu IPSE/AMEPR 2025 – Intercultural Project in Social Economy. Výstupem by měl být vznik onlinové platformy pro vzájemnou výměnu zkušeností subjektů poskytujících kognitivní rehabilitaci v Německu (Düsseldorf) , Rakousku (Vídeň), Číně (Peking) a České republice (Ostrava), vč. financování vzájemných výměnných stáží.
O potřebnosti a společenském dopadu aktivit CTP svědčí ocenění MOSTY 2025, které jsme v letošním roce obdrželi od Národní rady osob se zdravotním postižením.

Finanční podpora: Ministerstvo zdravotnictví ČR, Statutární město Ostrava, Úřad městského obvodu Ostrava-Poruba, ČEPS a.s., Nadace Umění pro zdraví, VR Vitalis, s.r.o.

4. PROLOMENÍ TICHA

Cílem projektu, který realizujeme od roku 2004 (jelikož projekt vznikl sloučením s původním projektem Bez bariér) je prostřednictvím pozitivních destigmatizačních akcí odbourávat zažité předsudky vůči lidem s duševním onemocněním. Stěžejní akce letos proběhnou v rámci celorepublikové kampaně Týdny pro duševní zdraví (dále TDZ) a celosvětového Dne duševního zdraví, vyhlášeného World Federation for Mental Health (Světovou federací pro duševní zdraví). V Ostravě realizujeme kampaň již tradičně pod názvem OSTRAVSKÉ TÝDNY PRO DUŠEVNÍ ZDRAVÍ (dále OTDZ). Informace k probíhající kampani jsme zveřejňovali prostřednictvím tiskové zprávy, infoportálu Helpnet, upoutávek v tisku, prostřednictvím sociálních sítích Facebooku, Instagramu a LinkedInu. Dne 02.10.2025 jsme uskutečnili v rámci OTDZ v KC Všichni spolu na ul. Karla Pokorného XII. odborný workshop na téma duševního zdraví pod názvem "Propojování sociálních a zdravotních služeb v oblasti péče o duševní zdraví". Do workshopu se zapojili odborníci z psychiatrie, psychologie a sociální práce. Účastníci workshopu byli především zdravotníci a sociální pracovníci, členové multidisciplinárních týmů MSK. Mezi aktivními účastníky byli PaedDr. Blanka Veškrnová, psychiatra Genovéfa Almássy, sociální pracovníci organizací pracující s dětmi a mládeži s psychickými obtížemi, poruchami učení a poruchami chování, zástupci dětského CDZ a další. Hlavní destigmatizační akcí, konanou na podporu lidí s duševním onemocněním v MSK, bylo uskutečnění XII. ročníku festivalu CRAZY FESTU v Ostravě-Porubě dne 1.11.2025. Na festivalu vystoupily kapely Kofe-in, IMODIUM, VLTAVA, zpěvačka Barbara Kanyzová a naše kapela TŘESK. Dále zde byla prezentována umělecká díla lidí se zkušeností s duševním onemocněním na výstavě s názvem "Dofoukni duši". Akci, která je ojedinělá v Moravskoslezském kraji a měla v předešlých deseti letech vysokou návštěvnost, považujeme za stěžejní akci celorepublikové kampaně Týdny pro duševní zdraví v Moravskoslezském kraji. Cílem kampaně je upozornit veřejnost na fakt, že bláznit je lidské a člověk mající zkušenost s psychiatrií nemá a nesmí být stigmatizován, diskriminován.

Finanční podpora: statutární město Ostrava

IV. ZAMĚSTNÁVÁNÍ OZP A OZZ

1. ZAMĚSTNÁVÁNÍ LIDÍ S DUŠEVNÍM ONEMOCNĚNÍM V PODPŮRNÉM PROSTŘEDÍ, PODPORA PEER KONZULTANTŮ

Hlavním cílem projektu bylo udržení pracovních aktivit lidem s duševním onemocněním (DO) a kognitivním deficitem ve spolupráci se Statutárním městem Ostrava, s Krajskou pobočkou Úřadu práce ČR v Ostravě (dále ÚP) a městským obvodem ÚMOb Poruba. S touto podporou jsme realizovali především pracovní rehabilitaci. 1 osoba OZP pracovala na DPP/DPČ jako vedoucí aktivizační motivační pracovník na dřevařské dílně. Tato osoba má na starost pracovně-terapeutickou část pracovní rehabilitace. Poradenskou část a kooperaci s ÚP vedl koordinátor zaměstnávání OZP v úvazku 0,1. Samotné následné zaměstnávání OZP se realizuje prostřednictvím sociálního podniku BOTUMY s.r.o., jehož je MENS SANA spoluzakladatelem.

Naše podpora v rámci nabízených pracovních činností zahrnovala motivaci osob se znevýhodněním ke vstupu na trh práce, k posilování denního řádu, prevence stagnace osobnosti, prevence pasivity a rezignace s cílem pomoci těmto lidem najít vhodné zaměstnání s ohledem na jejich zdravotní omezení. V rámci sociální služby sociální rehabilitace jsme podporovali v pracovních činnostech 38 uživatelů. Ve službě podpora samostatného bydlení jsme takto podporovali 14 uživatelů. V Chráněné bydlení docházeli do práce 8 uživatelů. Sečteme-li výše zmíněné uživatele služeb, osoby s DO pracující na HPP a DPP a frekventanty pracovní rehabilitace, můžeme konstatovat, že jsme v roce 2025 poskytovali tímto projektem podporu při pracovních činnostech více než 60 lidem s duševním onemocněním a s kognitivním deficitem.

Pracovní rehabilitaci absolvovali 2 uživatelé. Kdy jeden docházel na tzv. poradensko-motivační program v rozsahu 6 měsíců. Součásti tohoto programu byly JOB kluby 1x týdně a výuka PC 1xtýdně a nácviky pracovní činnosti na dílně. Poradenský program pokračoval přípravou k práci. Druhý uživatel byl doporučen přímo na přípravu k práci. Stále platí, že pracovní rehabilitace funguje jako komplexní program, který má za cíl nejdříve aktivizovat jednotlivé uživatele a upevnit jejich pracovní návyky, dále je seznámit prostřednictvím pracovního poradenství se základní pracovně-právní problematikou, naučit je, jak si sestavit svůj životopis a motivační dopis pro danou pozici, hledat si práci na pracovních portálech nebo se připravit na pracovní pohovor. V přípravě k práci, která má ve své podstatě charakter rekvalifikace, pak získávají pro většinu z nich nové manuální dovednosti, které následně mohou uplatnit v navazujících projektech nebo při vlastním hledání práce. Projekt Zaměstnávání je tak jedním základních pilířů přístupu naší organizace k práci s lidmi s duševním onemocněním, kdy spokojený klient pracuje, bydlí a smysluplně tráví svůj volný čas.

Finanční podpora: Úřad práce ČR, statutární město Ostrava, Úřad městského obvodu Poruba

2. PODPORA OSOB S DUŠEVNÍM ONEMOCNĚNÍM PROSTŘEDNICTVÍM PEER KONZULTANTŮ

Projekt „Podpora osob s duševním onemocněním prostřednictvím peer konzultantů" realizujeme již od roku 2017, kdy byl pilotním projektem s podporou MSK. Projekt má za cíl zapojit osoby s vlastní zkušeností s duševním onemocněním do péče o lidi s duševním onemocněním na principu peerství,

tzn. „rovný s rovným“. V letech 2018 až 2025 jeho pokračování umožnila dotace Ministerstva zdravotnictví ČR, částečně pak dotace SMO nebo MSK (zde byli PK součástí jiných projektů). V roce 2025 byli peer konzultanti (dále PK) podporováni formou pracovních smluv (4 osoby) v celkovém úvazku 1,75 a formou dohod o provedení práce (8 osob). Na straně uživatelů služeb MENS SANA využilo podpory peer konzultantů 38 osob. Naši PK se řídí již zavedenou a osvědčenou náplní práce, která odpovídá jejich kompetencím, osobním zkušenostem a vlastnímu smyslu „peerství“, tzn. nesuplují práci pracovníků v sociálních službách nebo sociálních pracovníků. PK se zaměřují především na přímou podporu klienta, tzn. 70% náplně jejich práce tak tvořila individuální práce s klientem, jako doprovody k lékařům a na úřady, společné trávení volného času a popovídání, procházky, sportování, kultura, ale i společné studium jazyků, nácvik vaření a zvládání péče o svou osobu a domácnost a v případě zájmu klienta sdílení příběhu PK. Práce s příběhem se nám osvědčila především u klientů, kteří se nově potýkají se svým duševním onemocněním, a při navazování kontaktu s novým klientem např. přímo v PN. 2 PK byly i členkami multidisciplinárního týmu. Dlouhodobí klienti spíše preferují spolupráci s PK za účelem své aktivizace a podpory při každodenních činnostech. Každý z PK měl na starost v průměru 3-5 klientů. S klienty pracovali i skupinově, a to např. formou výletů, horských túr a organizovaných skupinových procházek s uživateli, návštěvou speciálních filmových produkcí v DK Poklad, opékání buřtů v Bělském lese. Dále PK vedou v prostorách MENS SANA otevřenou svépomocnou skupinu 2x měsíčně, účastní se skupin pro mládež POSED a DOVEDU, nabízí možnost pravidelných individuálních konzultací nad rámec klientů, se kterými pracují dlouhodoběji, včetně konzultací pro sociální pracovníky v rámci case managementu.

Peer konzultantům byl po celou dobu projektu k dispozici koordinátor peer konzultantů (KPK). Vedl měsíční koordinační porady, individuální pohovory s PK, v tripartitě PK – KPK – sociální pracovník řešil případné vyvstalé problémy v práci s klienty, přerozděloval nové klienty, řešil zástupy při nemocenských a dovolených PK, zadával a organizoval jejich práci a vedl personálně-administrativní náležitosti projektu, poskytoval PK zpětnou vazbu, včetně hodnotících pohovorů. PK pravidelně docházeli na individuální supervize.

Finanční podpora: Ministerstvo zdravotnictví, statutární město Ostrava, Úřad městského obvodu OSTRAVA-JIH, Úřad městského obvodu OSTRAVA-PORUBA

V. OSTATNÍ PROJEKTY

1. OPRAVA VYBAVENÍ BYTŮ CHRÁNĚNÉHO BYDLENÍ PRO OSOBY S DUŠEVNÍM ONEMOCNĚNÍM

Projekt se zaměřuje na dovybavení bytů chráněného bydlení základním nábytkem a elektrospotřebiči. Službu chráněného bydlení poskytujeme ve 15 bytech v běžné zástavbě s kapacitou 25 míst. Byty máme pronajaty od městských částí Ostrava-Poruba, Moravská Ostrava a Přívoz a jeden byt od společnosti Heimstaden Czech s.r.o. Cílovou skupinu tvoří osoby ve věku 18–64 let s chronickým duševním onemocněním (zejména z okruhu psychóz a afektivních poruch) s trvalým pobytem v Ostravě a okolí. Tito lidé nezvládají samostatné bydlení a potřebují bezpečné,

stabilní prostředí pro rozvoj dovedností nezbytných k postupnému osamostatnění. Cílem projektu je dovybavit byty: postelemi, matracemi, ochrannými potahy na matrace, pračkami, ledničkami, rychlovarnými konvicemi a mikrovlnnými troubami. Modernizace vybavení sníží energetickou náročnost provozu a zlepší životní podmínky uživatelů. Součástí projektu je také pořízení tří kusů notebooků pro sociální pracovníky služby chráněného bydlení.

Projekt přímo reaguje na potřeby uživatelů a přispěje ke zvýšení kvality jejich života a motivace starat se o vlastní prostředí. Peněžní prostředky budou využity k nákupu základního vybavení bytů chráněného bydlení. Cílem je zajištění důstojných životních podmínek, snížení energetické náročnosti provozu a podpora soběstačnosti uživatelů.

Projekt je financován prostřednictvím dotace Moravskoslezského kraje v rámci dotačního programu „Program na podporu zvýšení kvality sociálních služeb poskytovaných v Moravskoslezském kraji na rok 2025", dotační titul KSS 2/25 a dotace Statutárního města Ostravy – v rámci Programu na poskytování peněžních prostředků z výnosu daní z hazardních her (Loterií) pro rok 2025.

Zpracovala: Mgr. Jaroslava Saidlová, ředitelka MENS SANA, z.ú.